DISPUTATIO MEDICA INAUGURALIS,

DE

POTIONIS FRIGIDÆ IN MORBIS FEBRILIBUS USU:

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

GULIELMI ROBERTSON, SS. T.P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ PRÆFECTI;

NEC NON

Ampliſſimi SENATUS ACADEMICI conſenſu,

Et nobiliſſimae FACULTATIS MEDICÆ decreto;

PRO GRADU DOCTORATUS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS ET PRIVILEGIIS

RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini ſubjicit

JOANNES TAYLOE GRIFFIN,

VIRGINIENSIS.

Ad diem 13. Junii, hora locoque ſolitis.

> Ergo etiam ingenioſiſſimus ſeculi noſtri medicus, quem nuper vidimus, Caſſius, febricitanti cuidam et magna ſiti affecto, cum poſt ebrietatem eum premi coepiſſe cognoſceret, aquam frigidam ingeſſit. Qua illa epota, cum vini vim miſcendo fregiſſet, protinus febrem ſomno et ſudore diſcuſſit.
>
> CELSI PRÆFAT.

EDINBURGI:

Apud BALFOUR et SMELLIE.

Academiae Typographos.

M,DCC,LXXIV.

THOMÆ BERTRAND GRIFFIN,
Virginienſi, Armigero,
Fratri ſuo cariſſimo;
Et quondam, extincto parente communi,
Tutori et cuſtodi ita incorrupto,
Ut Parentis locum expleverit,
Probitate et bonis artibus ſpectato:

Nec non
JOANNI TAYLOE,
Armigero,
In Virginia Regii Conſilii proprii
Duodecemviro,
Eoque pari fide et dignitate munere
Semper functo,
Civium ſuorum amorem adepto pariter et merito,
Suum ob egregium illius in ſe ſemper habituro:

Denique,
JACOBO M'CALL,
Mercatori Glaſcuenſi,
Cujus ſummam in ſe amicitiam,
Optimam voluntatem,
Et
Egregium amorem,
Ex quo in Scotiam venit, expertus eſt:

Hoc opuſculum, primum ſuorum
Medicinae ſtudiorum laborem,

D. D. C. q.

JOANNES TAYLOE GRIFFIN.

Digitized by the Internet Archive
in 2019 with funding from
Wellcome Library

https://archive.org/details/b30790098

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

POTIONIS FRIGIDÆ IN FEBRILIBUS MORBIS USU.

POTIONES vulgo in morbis febrilibus dari ſolitae, diluentia nominatae, licet ſatis diverſae videantur, omnes ad aquam, aut puram, aut rebus quibuſdam refertam, referendae ſunt. Eae res aut aceſcentes aut acidae fere ſunt. Illae ex variis farinaceis et ſaccharo conſtant: Hae ſunt, acidum nativum, fermentatum, et foſſilia acida. Ut ea in febribus et morbis febrilibus

 dari

dari ſolitae potiones ſunt; ita de iis potiſſimum, in hac diſputatione, ſed ſolum quatenus frigida dantur, verba facturi ſumus.

Gradus frigoris, quibus hae potiones dantur, ſunt medii quotquot inter aquae fontanae temperiem, quae quinquageſimo circiter thermometri gradu notatur, ad nivis liqueſcentis, triceſimo ſecundo gradu notatam, gradus intercedunt. Omnium horum graduum has potiones, Itali Medici, qui hanc rem ſuis curationibus prae caeteris illuſtrarunt, dare conſueverunt. Quocirca, de frigidis potionibus locuturus, intra hos gradus, quicquid frigus dicam, conſiſtit.

Priuſquam argumentum proprium attingam, haud alienum videtur, pauca quaedam de communibus frigoris in corpore humano effectibus exponere; quo facilius ejus in morbis, ubi ſub forma potionis adminiſtratur, agendi rationem et uſum explicemus.

Prima et maxime manifeſta frigoris proprietas eſt, omnia rerum corpora addenſare, ita ut, in arctiorem molem redactorum, eorum

rum gravitas augeatur. Ut omnia corpora ſic, ita non omnia pari ratione, addenſat; ſiquidem vapores et humores idem frigus magis, quam firma corpora, denſat. Haec frigoris proprietas adeo manifeſta, et nota adeo eſt, ut pluribus de ea verbis neutiquam opus ſit. Neque cauſa ejus ad noſtram rem attinet, utpote cum ſatis ſit rem ipſam cognoviſſe.

Idem potenter antiſepticum eſt; nam, ut multa oſtendunt, et fermentationi cuivis, et putredini inſigniter reſiſtit. Carnem quamlibet multo tardius hieme, quam aeſtate, putreſcere nemo ignorat. Hinc, teſte Bartholino, in quibuſdam regionibus cameras ex nivibus inſtituere moris eſt. In iis caro per calores aeſtivos, quo minus in putredinem ruat, ſervatur. Eodem auctore, Spitſbergi in Greenlandia nihil ob intenſiſſima frigora adeo aut putreſcit aut corrumpitur, ut corpora, non extra frigoris vim ſepulta, per triginta annorum ſpatium, putredinis expertia reperiantur. In eadem regione, quam in calidioribus, cereviſiae et vini fermentatio longe

tardius

tardius procedit. Idem adverſus viva corpora vim antizymicam obtinere hoc argumento eſt, quod calidas regiones habitantium humores adeo in putredinem proni ſunt. Quo fit, ut morbos illic habitus putridus fere ſemper comitetur; cum, e contrario, in frigidis tractibus orientes, habitui inflammatorio magis affines, a putrida natura magis alieni, ſint. Eodem pertinet poteſtas ejus, qua vaporem e corpore humano, non ſolum morbo laborante, ſed vel quam maxime ſano dimanantem, reprimit corrigitque, qui, circa corpus congeſtus et ſtagnans, aut febrem excitando, aut forſitan aliter, toties eſt exitio.

Haec in ſimplicibus firmis et humoribus corporis humani, ſimilia iis quae in variis corporibus inanimatis, frigus afficit. Cujus rei latitudo ea eſt, ut denſans poteſtas omnia rerum afficiat, ab antizymica facile excipiantur. Verum, ne, qualis modo memorata actio ſit, dicam, frigus in corpus humanum, eo quod animatum eſt, propriis modis agit.

Qui

Qui actionis modi maximi in hac re momenti ſunt.

Actio frigoris, qua id potiſſimum corpus vivum afficit, dici poteſt eſſe, aut ſtimulans, aut aſtringens, aut tonica, aut denique ſedans. Quibus pleraeque in corpore, per frigus effectae mutationes, praecipue explicabiles ſunt.

Quod ad primum frigoris actionis effectum attinet; frigus primum corpori admotum et mediocre ſenſum ingratum et moleſtum excitat, et primum parti cui admovetur, dein univerſo corpori, ſtimulo fit. Rectane is, an eventu, ſtimulus ſit, nihil refert; ſed unus hic frigoris effectuum eſt.

Proximus ejus effectus adſtringens eſt. A quo, cum fibrae muſculares ſubito contrahantur, et arteriarum ſummae cutis cava ſatis multum imminuantur, totius ſummi corporis contractio cito ſequitur. Haec contractio, per conſenſum ſummi cum reliquo corpore, mox ad majores arterias delata, harum quoque cava imminuit, ita ut hae arctius ſuum ſanguinem complectantur, iſque

illas

illas firmiores et denſiores, contra, reddat. Sic denſitate et elaſticitate firmorum aucta, cordeque et arteriis validiores contractiones cientibus, humores per varia ſua vaſa majori impetu pelluntur.

Ad haec duo capita pertinet poteſtas, qua frigus praeditum eſt, ſanguinis ad partem, quam id protinus afficit, majori copia derivandi: Nam, ut ſatis manifeſtum eſt, frigus, corporum noſtrorum ratione habita, mediocre et brevius admotum, partis quam movet calorem et rubedinem, quae auctae in ea parte actionis ſigna ſunt, excitat. Unde frigus extremorum vaſorum actionem intendere, dein totum corpus movere, manifeſtum eſt.

Hi frigoris effectus, qui, ſublata cauſa, cito deſinunt, ut ſupra dictum eſt, ſtimulans et aſtringens dici poſſunt.

Frigoris effectus, proxime memorandus, ab actione ejus multo his diuturniore oritur, et tonicus nominari poteſt. Tonica frigoris poteſtas, mobilitatem fibrarum muſcularium morboſam imminuendo, harum tonum elaſticitatem et contractilitatem augendo, et ce-

rebrum,

rebrum, unde mens novum vigorem, robur, et alacritatem accipit, excitando, diuturnius genus nervoſum afficit. Quae hujus mobilitatis cauſa ſit, utpote qui humoris nervoſi naturam prorſus ignoremus, non audemus dicere. Hoc tantum novimus, mobilitatem praecipue cum debilitate et atonia corporis connecti, et frigus, has imminuendo, mobilitatem imminuere et reſtituere vigorem.

Diverſus ab his effectus frigoris eſt, quae deinceps memorandus eſt. Quidam caloris gradus ad corpus ſanum ſervandum neceſſarius eſt. Quo infra neceſſarium deducto et imminuto, tam ſentientes nervi, quam motores, minus ſuis officiis fungendis habiles fiunt. Haec frigus, cito ſubducto calore, praeſtat. Eandem caloris ſubitam diminutionem partim ſtimulo ſenſorio eſſe, et ejus actionem excitare, veriſimillimum eſt. Si debito diutius frigus admovetur, nervi mutati motuum ad cerebrum, et contra, perferendorum poteſtatem amittent. Hac ratione, cutis et extremarum partium torpor per medios omnes imminuti motus gradus ad hunc prorſus perditum,

perditum ſuperveniet. Hac in ſerie, primum muſculi minus et inconſtantius ſuis officiis funguntur: Tum, vi cordis multum imminuta, pulſus debilis et inaequalis ſit, horrore et tremore totius corporis, quae ut ſigna reactionis haberi poſſunt, comitantibus. Denique, frigoris effectus, ad cerebrum demum penetrans, ſummam in ſomnum proclivitatem inducit, qui poſtremo in mortem deſinit. Quae quidem, a frigoris actione, effectum, quem ſedantem dicimus, oriri, declarant.

Qua ratione haec omnia explicanda ſint; an, quod in firmum vivum, ſimili modo ac in ſimplex frigus, agat, ſcilicet, fibrarum illius particulas propius inter ſe adducat, et ſic liquoris nervoſi ſtatum commutet; an quod ipſum liquorem nervoſum protinus addenſet, et ſic, praeter ejus in firmum actionem, eum minus mobilem reddat, non audemus dicere.

Haec frigoris, extrinſecus corpori ſummo admoti, effecta ſunt. Eademque rite conſiderata, frigoris intus in corpore, ſub potionis frigidae

frigidae forma, quodam tenus actionem illuſtrant. Sed frigus, intus immiſſum, non tam late, quam extrinſecus admotum, agit. Ideoque, neque tot effectus, neque tam potentem quemquam, ab interno, ac externo frigore, ſperandum eſt. Quia enim frigoris intus temperies, fugax, cito perit; ideo aſtringens et ſedans ejus effectus minus obſervatur. Ac ne ſtimulans quidem tantum hac ratione, quantum illa facillime, ſuboritur. Tonica igitur virtus eſt, quae reliquis longe praeſtat; ideoque prae reliquis quoque conſideranda eſt. Quod ita faciemus, ut aliarum rationem non omittamus. Quae eae ſint, deinceps conſideremus.

Praeter tonicum potionis frigidae effectum, a frigore pendentem, alius eſt, hic quoque memorandus, a fluore oriens; is diluens adpellatur. Qui a diluente potionis calidae effectu eo diſtinguendus eſt, quod pleraſque hujus proprietates poſſidet, et molliente ac relaxante, ideoque debilitante, in quibuſdam morbis noxio, caret.

Haec, ſcilicet tonicum et diluens, ſunt recta potionis frigidae effecta. Sed, praeter haec, aliquid poteſtati, qua frigida potio praedita

eſt, corporum noſtrorum calorem imminuendi, tribuendum videtur. Imminuit noſtrum calorem frigus, non ut refrigerans, poteſtatis genetricis cauſam infirmando, ſed calorem abſtrahendo.

Haec omnia remedii noſtri primaria ſunt effecta. Sed, praeter ea, aliud, et ſummi quidem momenti, ſecundarium effectum eſt; ſcilicet antiſcepticum. Antiſceptica autem potio frigida, partim tonica, partim diluente, partim calori moderante, virtute eſt; ut poſtmodo in loco dicetur.

Quod ad tonicum frigidae potionis effectum attinet; ejus explicatio inde petendum eſt, ubi hunc frigoris cujuſlibet effectum explicavi. Sic autem eam agere multa oſtendunt. Itaque, ſive labore, ſive aeſtu, ſive animi angore, ſive denique impetu febrili, languet aliquis; quantum ad corporis et animi vigorem reſtituendum frigidae cyathus valeat, nemo eſt qui ignoret.

Dilutionis vires medicae, quibus et antiqui viri multum inſtiterunt, nuper per totam Europam falſa ratione laudatae eſſe videntur.

Ejus

Ejus rei cauſa fuit Carteſianorum nova doctrina, quae febrilium morborum lentorem cauſam poſuit. Ita Boerhaavius, et ejus aemuli, qui hanc cauſam febrium, ei acrimonia adjecta, amplexi ſunt, curationem in humoribus diluendis, ſic excretionibus augendis, et per has acrimonia corrigenda aut corpore ejicienda, collocarunt. Quae quidem ratio dilutionis longe praeter verum invaluit. Nam, licet nonnullis morbis febrilibus acrimonia quidem ſubſit; tamen ea plerumque neque cauſa eſt, neque ejus correctio ſive expulſio cauſae remedium. Licet ſecundarium remedium eſſe, paulo poſt ipſe conceſſurus ſim. Quod primum Hoffmannus, deinde oblique ipſe, nova cauſa adſcita, Boerhaavius, poſtremo, ſaniore doctrina rebus veris inniſa, praeceptor noſter Gulielmus Cullenus, oſtendit. Is vir, in primis clarus, non in humoribus cauſam febrilem, ſed in firmorum motibus, conſiſtere demonſtravit. Et, rejectis ex ratione cauſae non ſolum humoribus, ſed et firmis ſimplicibus, quorum utraque licet affici quidem poſſint, tamen neutra ulla cauſae pars ſunt,

ſunt, eam ad ſola viva retulit. Denique, genus nervoſum, et hujus originem cerebrum, hic peccare, et in ea cauſas remotas, ac praecipue debilitando, agere oſtendit. Quo debilitato, cordis actionem imminui, humores ad extrema vaſcula minus perferri, perque id ea contracta conſtringi, declaravit. Unoque verbo, cauſam febrilem in debilitate ſpaſmum creante, curationem in ſpaſmi ſolutione, et virium et toni vaſorum extremorum reſtitutione, poſuit. Ad quem virum, quoniam ea quaeſtio a noſtro propoſito longius nos duceret, eam doctrinam plenius ſcire cupidos relegamus.

Hac doctrina ſic propoſita, dilutionem non ea ratione uſui eſſe, ac hactenus creditum eſt, patebit. Quouſque autem frigida potio diluat, et eo conſilio danda ſit, ut dicere coner; in iis caſibus ſolis, ubi diluens ſine molliente et relaxante proprietate requiritur, uſurpanda videtur. Itaque, in omnibus febrilibus caſibus, ubi ſecretionibus apertis, et acredinis vi aliqua pacta, aut corpore educta, opus eſt, ut diluens erit auxilio. Qui vero hi caſus ſint, poſtea

poſtea ſuo loco dicetur. Ut diluens quoque prodeſt, cum, vaſa ſanguifera intrando, ſanguinem fluentiorem reddendo, hujus copiam augendo, vaſa replendo, ad eorum extrema penetrando, haec referta et turgida facit ſervatque. Quo fit, ut conſtrictio febrilis ſuperetur, et deinceps prohibeatur. Primus hic effectus manifeſte diluens, noviſſimus tonicus eſt; nam, quantum vaſa extrema ſuſtentat, ut tonica ſane agit. Eademque frigidae aquae dilutio ſit oportet; ſiquidem calida, relaxando, eoque debilitando, prorſus diverſum ageret, et tonum infirmaret. Hac frigidae potionis dilutione intermittentes aliquando ſunt ſublatae. Idem aut ſimilis frigidae effectus in aliis febrilibus caſibus ſaepe requiritur; quos utique in praeſentia commonſtrare neque facile eſt, et, ſi quid hujuſmodi quando occurret, poſtea commodius memorabitur.

Frigida potio, ut ſupra dictum eſt, calorem noſtrum imminuit. Fruſtra autem aliquis, qui id fieri poſſit? roget; ſiquidem, ut nos quoque ſupra agnovimus, ejus ventriculo receptae temperies fugax cito pereat, et ad corporis

corporis temperiem cito redeat. Ad quod, licet ita ſe res habeat, tamen, ut ſupra relatum eſt, calorem noſtrum reſorberi, ſummam utriuſque caloris, ſaltem pro tempore, imminui, et ſaepius ſic ingeſta aqua, iterato lenimine, corpus recreari, reſpondeo. Quod non adverſus febrilem aeſtum non magno ſaepe auxilio eſſe poteſt. Quis autem in Zonae Torridae pleriſque febribus, aut in aliorum locorum multis, ubi aut coeli aut corporis calor intolerabilis, aut putredo forſitan ſubeſt, lenimini, et forſitan ſaluti, fore frigidam potionem, negaverit? Quibus vero in caſibus ſic potio frigida proſit, non hujus loci eſt dicere, et poſtea ſuo loco exponetur.

Primariis frigidae potionis effectibus jam expoſitis, ad ſecundarium, nempe tonicum, effectum tranſeundum eſt.

Antiſcepticam frigidam potionem primum tonica ſua virtute eſſe, dictum eſt. Cum enim ſaepe putridus febrilium morborum habitus in tono per totum corpus imminuto, quo fit ut humores ſtagnantes in putridum ſtatum ruant, conſiſtat; ita frigus potionis ingeſtae,

ingeſtae, tonum reſtituendo, effectum, nempe humorum ſtagnationem, et putredinis periculum, tollet. Ejuſdem vis antiſceptica in diluente quoque proprietate conſiſtit. Itaque, ſive cum rebus in primis viis putreſcentibus, ſive cum ſanguine in hujus vaſis, ſive cum eodem in extremis vaſculis, ſive ad organa ſecernentia penetrans, cum liquoribus ſecernendis conjungitur; in omnibus his operibus, partim particularum putridarum vim frangendo, et ſic corrigendo, partim eaſdem corpore abducendo, antiſceptico officio magis aut minus fungitur.

Hos frigidae potionis, ex tonica et diluente ejus virtutibus pendentes, effectus, vis ejuſdem, calori noſtro moderandi, pro ratione, qua hoc facit, adjuvare et promovere credenda eſt. Quippe enim huc uſque procedere res debet, ut, ſi calor putredinem foveat, eo imminuto, haec neceſſario imminuatur.

USUS

USUS EJUS IN MORBIS FEBRILIBUS.

Ut frigidae potionis uſum natura ſuadet, ita ab ea diſſuadere ſolius artis eſt. Hoc in loco quantum natura, cupiditatem frigidae potionis in nobis excitando, erret, aut recte judicet, requiri poſſit. Quae quaeſtio non auctorum ſuffragiis, quippe quorum plerique, ut Stahliani et eorum aemuli, prope nihil non naturae prudentiae tribuant, et omnes fere perpetuum prope id, quod tantummodo aliquando, ſub certis conditionibus, et intra quoſdam fines, incidit, eſſe contendant, ſed rei verae ratione, dijudicanda eſt. Cui ſtantes, potionem frigidam, prout recte aut ſecus adminiſtratur, aut prodeſſe plurimum, et efficax eſſe remedium, aut plurimum obeſſe, dicimus. Galenus febres ſanguinis detractione et frigore plerumque curavit: Quod tamen inflammatoriis morbis noxae eſſe poſſe fatetur. Celſus, *l.* 3. *cap.* 7. ſub finem, frigidam ut remedium, ſed intra certos fines, laudat. Hoc praeceptum

praeceptum pro perpetuo dari liceat, ſcilicet in habitu phlogiſtico et morbis inflammatoriis, frigidam noxae eſſe.

Contra, ubi arteriarum tonus, quod in omnibus nervoſis et putridis febribus fit, deficit, et generis nervoſi vigor imminutus eſt, eadem ſecundum, ſaepe neceſſarium, remedium eſt.

Verum, cum haec ita ſint, non tamen morbis inflammatoriis prorſus diverſam curationem reſpondere dixerim; in quibus, e contrario, nimium omnem calorem vitandum, et mediam temperiem, neque hinc calore, neque illinc frigore offendentem, diligenter ſervandam, contendo. Quae media temperies non fixa et eadem ubique eſt, ſed coeli naturam ſequitur: Eſtque in aliis locis alia. Quod, cum ita ſit, aliarum plagarum aegrotantes alios frigoris gradus poſtulabunt. Sexageſimo ſecundo thermometri Farenheitiani notatus calor idoneus in Britannia ducitur.

In regionibus calidis, ubi febres, praecipue autumnales, licet ſaepe a ſymptomatis inflammatoriis inchoentur, his cito decedentibus, in nervoſam et putridam naturam, cum omnibus totius corporis debilitatis et atoniae ſignis et properantis putredinis periculo, degenerant; iis febribus potiſſimum potio frigida remedio eſt. Eandem ſub plerarumque febrium finem, ubi nulla partis affectio eſt, quales ſemper inflammatorias eſſe credibile eſt, item, ubi iteratis acceſſionibus et prioris morbi impetu, vigor et tonus corporis imminutus ſit neceſſe eſt, tonum et vigorem augendo, cum plurimo fructu adhiberi veriſimile eſt.

IN FEBRIBUS.

Pauca de frigidae potionis uſu in febrilibus morbis communiter praefatus, nunc de eodem in ſingulis pyrexiarum ordinibus diſſe-

rere

rere conabor. Exordiumque ab intermittentibus ſumam.

IN INTERMITTENTIBUS.

An ulli omnino liquores, in acceſſione febris intermittentis, dandi ſint, necne, magnae controverſiae fuerunt. Medici Hiſpani, antiquorum multos imitati, ante acceſſionem conſiſtentem potionibus interdicunt. Alii in contrarium cucurrerunt, et omni acceſſionis tempore liberum potionis uſum permiſerunt. Nos, mediam quaſi viam tenentes, finito frigore, ita modice potiones dandas arbitramur, ut neque pro libito aegrotans bibat, nec ſiti crucietur, et, coepto demum ſudore, quantum velit aſſumat.

In calidis regionibus, ſtante acceſſione, frigida modice potui dari conſueta eſt: Ea ſudorem expedit, nec ſolum ſaepe acceſſionem ſublevat, ſed morbum e modio tollit. Quod quidem, corpori tonum et vigorem red-

reddendo, naturamque, per ſe ſaepe minus valentem, ad ſpaſmodicam vaſorum extremorum conſtrictionem ſuperandam adjuvando, facit. In hanc fere rem Riverius: ‘ In hac curatione,’ inquit, ‘obſervandum eſt, ſpiritus ſulphuris guttis viginti, cum libra aquae frigidae exhibitis, ſudores copioſos fuiſſe provocatos, quod multis experimentis nobis innotuit, qui plures tertianas curatas vidimus eodem remedio, in ſummo acceſſionis aeſtu, et urgente ſiti exhibito, unde ſudores copioſi provocabantur, a quibus non ſolum paroxyſmus, ſed etiam totus morbus, integre ſolvebatur.’ Lanciſius nihil nive, ad humilium et paluſtrium locorum incolas a febribus defendendos, melius eſſe proponit. Hanc rem Cleghornius prudentiſſime tractavit: Qui ‘ pervulgata,’ inquit, ‘ inter medicos quaeſtio eſt, utrum, in acceſſione, calida an frigida potui dari debeat? Hiſpani medici quam maxime frigidam aquam dant. Quae, niſi ſubito et magna copia hauſta eſt, non ſolum tuta et innoxia in febribus aeſtivis, docente experientia,

tia, eſt, ſed calidis potionibus longe antepo-nenda. Quibus ſitim melius reſtinguit, vaſo-rum calore reſolutorum et enervatorum tonum roborat, et ſanguinem in putredinem ruere prohibet. Itaque, poſt unumquemque hau-ſtum, corpus novum vigorem, quo febrilem materiam concoquere, et propriis exitibus e-jicere valeat, recipere videtur. Qui igitur ſuae curae commiſſis tam praeſens et gratum remedium, renitente natura, et prudentiſſimis medicis contra ſuadentibus, denegant, profec-to ſunt culpandi. Quod, cum ita ſit, quia ſummum tamen periculum eſt, ne ſanguis intenſo frigore et repente admoto coeat; ſic, niſi aegrotans ei ſanus aſſueverit, aqua glaci-alis, Italorum et Siculorum more, danda non videtur; et, ſi viſcera inflammantur, tepida aut egelida potio tutior erit.'

IN SYNOCHA.

In ſynocha, cujus ſymptomata, ' calor plu-rimum auctus, pulſus frequens, validus, et du-rus,

rus, et functiones cerebri parum turbatae,' auctum generis arterioſi tonum manifeſto indicant; frigida potio, quae illum ſtatum exaſperaret, et aegrotanti noceret, aliena eſt. Cujus tamen morbi extremo tempore, cum, inflammatione jam ſublata, nihil praeter communem toti corpori laxitatem et debilitatem ſupereſt, ea ſatis utiliter, ad robur et vigorem corporis reſtituendum, dari demum poteſt.

IN TYPHO.

Eadem in typho, ubi tonus deficit, et cum robore totius corporis vigor imminutus eſt, ſummo eſt remedio. Quantum autem dandum ſit, aegrotantis cupiditati relinquendum eſt, neque ultra hanc procedendum. Qui enim aliter faceret, ea moleſtia delirium et alia ſymptomata ita exaſperaret, ut omnia remedii bona fruſtra forent. Neque inutile hoc praeceptum eſt, ut potio talis plerumque ſit,

quali

quali homo ſanus aſſueverit. Plebeculae hujus regionis, quae ſana eam liberrime bibere conſueverit, cereviſia imbecilla ſummo uſui eſſe reperta eſt.

Hac ratione potio frigida, ſi recte adminiſtratur, vim nervoſam jacentem excitabit, et, ut, communi corporis vigore aucto, cor contractiones ſuas validius et plenius peragat, aequalioremque et pleniorem pulſum det, efficiet. Porro, inter deſcendendum ad ſtomachum, fauces attingens, et harum glandulas ſimul ſpaſmo liberans, ſimul ſtimulans, faciet ut hae ſuos humores liberius profundant, et ſic ſitim levabit; ſi modo, ut credimus, hanc faciat ductuum glandularum excernentium ſpaſmus una cum febrili calore; qui fluidiores ſecretorum in faucibus humorum partes diſſipat, et viſcidiores reliquos reddit. Tonus etiam inteſtinorum auctus, ut ea prius ſtercus expellant, quam nimiam hoc putredinem nactum ſit, efficiet, quod illa ante prae debilitate immodica facere non poterant.

IN

IN FEBRE PUTRIDA.

In hoc morbo potio frigida paria, ac in typho, commoda dat; et, praeter ea, putredini humorum reſiſtit. Eadem etiam in genus nervoſum agere, idque ut materiae putreſcentis noxae reſiſtat, facere poteſt.

IN SYNOCHO.

Initio ſynochi ſymptomata inflammatoria, et auctus arteriarum tonus, frigidam potionem, ut manifeſtae noxae futuram, vetant. Quibus utique, procedente morbo, ſublatis, et, morbo in typhi formam mutato, illa utiliter dabitur.

Poſt febres, ad phlegmaſias deinceps tranſeundum eſt.

IN PHLEGMASIIS,

Ut in ſynocha ob habitum phlogiſticum, atque etiam in aliis febribus quibus aliqua congeſtio inflammatoria ſubeſt, potionem frigidam vetari dictum eſt; ita in toto phlegmaſiarum ordine manifeſto rejicitur: Siquidem omnia earum genera a frigoris actione congeſtionem localem faciente, quam deinde totius corporis pyrexia, cum omnibus habitus inflammatorii magni indiciis, ſequitur, exoriuntur. Quem ſtatum morboſum, ſummo cum periculo atque etiam pernicie, quaelibet frigoris forma non augere non poſſet. Licet vero frigus his morbis ſic interdicatur, tamen, rejecto pariter calore, media temperies obſervanda eſt, et, quod ad noſtram rem eſt, tepidae potiones dandae.

IN EXANTHEMATIS.

Quoniam, multa hujus ordinis exanthemata ſint necne, incertum eſt, et alia manifeſto non ſunt, alia parum noſcuntur, nobis ignorantur; ita praecipua genera, reliquis omiſſis, hic attingere decrevimus.

IN VARIOLA.

Licet variola inflammatoria ſit, tamen in nullo morbo in habitu phlogiſtico poſito tam libere frigus, quam in hoc, et miro cum ſucceſſu, admotum eſt. Quodque magis mireris, quo plus inflammationis ſubeſt, eo efficacius remedium fere frigus eſt. Quam rem Suttonianorum per totam Britanniam multa millia curationum manifeſta fide confirmant.

Et,

Et, licet ſolum inſitionis commodum non ſit, pars tamen maxima eſt, frigus, aut extrinſecus admotum, aut potionis forma datum. Quae res adeo priores rationes percellit, ut, invento demum vero, difficile ſit novis rationibus explicatu. Cujus utique explicatio, caloris effectibus conſideratis, impetrari aliqua poteſt.

Calor in ſummum corpus agens, toti generi nervoſo ſtimulo fit, et ſic, cordis et arteriarum actione aucta, humores, et cum iis materiam varioloſam, celerius ad ſummum corpus rapit, quam ut haec libere exire poſſit: Itaque hujus pars magna ſubter cutem effuſa puſtularum numerum auget, in quo, quicquid periculi variola habet, conſiſtit. Quae ratio certis rebus innititur: Sic faber-ferrarius, cujus alterum latus calori objectum multitudine puſtularum obſeſſum eſt; ſic quidam, cui, cum in molli ſedili ante ignem procubuiſſet, idem contingit; ſic quoque praeſtigia Suttonianorum, qui, impoſitis emplaſtris, racematim, aut qua figura velint,

puſtulas

puſtulas educunt; denique, puerilis vultus pars altera, quae ſinus materni calori, magis quam altera, objici conſueverit, puſtulis onerata; poſtremo mille experimenta, hunc eſſe effectum caloris demonſtrant. Si haec igitur caloris ſunt effecta, ut contraria frigoris actio ſit neceſſe eſt. Id ſedando agit, nimios generis nervoſi motus imminuit, pyrexiae vim reprimit, impetumque humorum in ſummum corpus retundit, et materiam varioloſam debito ordine exire, nulla aut exigua parte ſubter cutem effuſa, permittit. Hinc, quare frigus, febris puſtulis praeeuntis tempore admotum, tam lenem morbum praeſtet, haud adeo difficile conceptu eſt. Hac re, ut potui, explicata, et ita quidem ut variolae naturae ſatis conveniat; aliquot tamen ſcrupulos hic reſtare, haud facile ratione qualibet ſolvendos, haud diſſimulandum eſt, et hanc rem magna ex parte ſupra rationes noſtras eſſe, fatendum: Neutiquam enim ſimilibus caſibus frigoris in variola explicatio quadrat. Frigus enim latius et liberius in variola, quam in quovis alio, quantum novimus, exanthemate,

mate, quod habitus quoque inflammatorius comitatur, prodeſſe manifeſtum eſt. Utrum haec, quaeſo, explicatio ad difficultatem ſolvendam pertineat? Licet variola pro phlegmaſiis acutis haberi poſſit, in habitu phlogiſtico conſiſtat, et ideo aliis phlegmaſiis ſimiliter frigoris uſum parum recipere debeat; tamen eum recipere videtur, quia nullum organum internum, quod aliis phlegmaſiis et huic ſimilibus exanthematis uſu venit, inflammationis periculum adit. Verum, licet inflammationes hujuſmodi internae, ut innumera nunc experimenta oſtendunt, perquam rarae ſunt, eas tamen poſſe incidere, temerarii eſſet negare. Si quando igitur incidunt, ut in faucibus aut thorace, frigida noſtra curatio minus libere utenda, ſed in eo ſolo caſu videtur. In confluente variola, ubi petechiae et febris putridae reliqua ſigna apparent, ita, ut in febre putrida dictum eſt, liberrimus frigoris, et praecipue potionis frigidae, uſus imprimis reſpondebit.

IN RUBEOLA.

In rubeola talem frigoris uſum, qualem nuper in variola, minime ſumus experti. Nam, licet rubeola, ut variola, inflammatoria ſit, et in nonnullis rebus eam referat; in aliis tamen ita diſcrepat, ut, frigus in ejus curatione tam libere adhiberi poſſe, vix ſit ſperandum. Rubeola, cum affectu inflammatorio locali, ut, coryza, angina, et catarrho, invadit. Quae affectiones, ſaltem catarrhales, cum habitu phlogiſtico non ſolum per febrem, papularum exitui praecedentem, et quamdiu hae apparent, ſed, quod mirum videatur, poſt earum deceſſum, permanent, et in peripneumoniam, quam ſemper minitantur, ac mortem ſaepe deſinunt. Ob quas cauſas, frigoris uſus nunquam poteſt tam rubeolae quam variolae convenire: Atque e contrario aeque calor nocet. Et, ut in phlegmaſiis, ita hic quoque, media temperies, neque

que calore irritans, neque frigore habitum phlogiſticum augens, ſervanda eſt. Quod cum ita ſit, et merito a pleriſque hujus morbi caſibus frigus, ut remedium, rejiciatur; ſi tamen, quod addubitandi cauſa non eſt, caſus variolae dantur, qui, teſte medico Watſono, putridae naturae ſunt; in iis minime dubitandum eſt, quin, ut in febre putrida, frigoris, et praecipue frigidae potionis uſus, ſine metu liberrime adhiberi poſſit.

IN MILIARIA.

Cum, ut credibile eſt, miliaria nunquam ut morbus idiopathicus appareat, ſed ſemper, aut febrilium caſuum, ſupra memoratorum, ſub certa adminiſtratione, praecipue calore et curatione alexipharmaca adhibitis, ſymptomatica ſit, ſemperque raptum in cutem impetum et peculiarem hujus ſtatum, qui hic non eſt explicandus, ſequatur; ideo eam

omnino praetereundam duximus; ſi quidem quaeque in ea noſtrum remedium efficit, ea omnia, ſub iis morbis, quorum hoc ſymptoma eſt, jam antea ſunt expoſita.

IN HÆMORRHAGIIS.

Nunc, an frigida potio in haemorrhagiis proſit necne, et in quibus proſit, deinceps dicere conabor. Has pathologi, et praecipue Stahliani, in activas et paſſivas diviſerunt. Activae ab aucta actione arteriali oriuntur. Hujus cauſa eſt ſanguis, in arteriarum portionem, aut ab initio, aut abundantia prius in proximis venis nata, dein ad arterias communicata, congeſtus. Ea aucta actio vulgo conamen vel molimen haemorrhagicum adpellata eſt, et profluvio praeiens febrilem ſtatum excitat. In paſſivis, actio arteriarum neutiquam augetur, molimen haemorrhagicum nullum eſt, et in debilitatis et relaxatis

vaſis,

vaſis, ſive arterioſis ſive venoſis, affectio tota conſiſtit: Ea debilitas cum relaxatione vel toti corpori communis eſt, et habitus hydropicus dicitur, vel parti propria, vitium organicum eſt. Paſſivae haemorrhagiae, a noſtro propoſito quia alienae ſunt, iis omiſſis, quid in activis, ſeu febrilibus, noſtrum remedium valeat, paucis dicere conabor.

Phlegmaſiae et haemorrhagiae magnam inter ſe ſimilitudinem habent: Eidem aetati communes ſunt, in eodem habitu phlogiſtico, eademque ſanguinis diſtributionis inaequalitate, utraeque conſiſtunt, ab iiſdem cauſis remotis oriuntur, eandemque cauſam proximam et ſedem fere habent; in hoc ſolo differentes, quod hae amplius, illae anguſtius, arteriarum ſpatium occupant; et vaſa, in quibus phlegmaſiae ſedent, in denſiore membrana ſuſtentantur; cum ea, quae haemorrhagias continent, in laxiore tela celluloſa ſita, facilius ſanguinis impetu diſrumpantur. Cum igitur, hoc diſcrimine excepto, hi duo febrilium morborum ordines adeo inter ſe affines ſint,

et frigidam potionem a phlegmaſiis ſupra rejecerimus; ideo eam et ab haemorrhagiis rejiciendam ſequi videatur. Idque revera, una curationis diſtinctione excepta, concedimus: Quamdiu enim congeſtio ſeu plethora partis permanet, quamdiu molimen haemorrhagicum aut habitus phlogiſticus ſubeſt, aut denique harum rerum vel ſuſpicio reſtat, tamdiu remedium noſtrum vel negandum omnino, vel cautiſſime adminiſtrandum, fatemur.

Verum, cum haemorrhagia jam incidit, jamque eo proceſſit, ut cauſam ſuam congeſtionem et actionem arterialem auctam ſuſtuliſſe, et, ut ſaepe uſu venit, exceſſus ejus grandius malum parare, credenda ſit; tum, timore Stahliano ſpreto, curatio, ut aliis remediis in phlegmaſiis non tractandis, ita frigoris et frigidae potionis uſu aggredienda eſt.

Hic vero animadvertendum eſt, frigoris, quae requiritur, actionem nunquam eſſe ſtimulatricem; cujus diu adſtringens effectus quaeſitus eſt. Quo conſilio multa adſtrin-

gentia

gentia intus adhibita ſunt, quorum pleraque aut nihil aut cum periculo agunt, ac ne quicquam quidem eorum efficax remedium eſt. Eodem conſilio, ſcilicet, ut partis laborantis vaſa conſtringeret, frigus uſurpatum eſt. Cujus virtus, quae magna ſaepe eſt, poteſtati adſtringenti minus, refrigeranti magis, tribuenda eſt. Ad cavendum ſtimulum, frigus ſubito aut magno gradu ipſi parti non admovetur; diſtanti vero parti, ut cervicibus, ut genitalibus, et tenui tergi parti, quilibet gradus ſine periculo prodeſt. Simili modo frigida potio, calorem corporis, quo modo ſupra dictum eſt, imminuendo, partem laborantem vi refrigerante afficiendo, et ſalium neutrorum et acidorum, quae in curatione adhibentur, opus ſecundans, ad ſummum corpus humorum impetum vertit.

F I N I S.